

تەمبوز
۲۰۰۹

منداڤا

ژماره
۴۰

www.igra.ahtmlamontada.com

كۆوارىكى مانگانەيە بۇ منداڤان

دۆلتتاشى پارىژنى جىيەنى رۇتالدىر

مشکله

له دوزگای چاپ و بلاوگردهوهی

دوره چاپیت

مشکه بو ته مه نی ۹ تا ۱۴ سالانه

خاوه نی نیمتیا ز
به دران نه جمه د حه ییب

سه رنو سیار
نه میر حاجی داود

راویژکار
ریواس نه جمه د

به ریو به ری نوو سیاری
ره هیل ره شید

سه ری به رشتیاری هونه ری و نه خشه سازی

گه یلان عه بدوئلا
۴۶۷۵۶۰۷

وینه کیش

شیروان مو حسین

ده سته ی نوو سیاری

هه وار شه ریف

داستان کاکه صالح

شنه سه دیق

زارا نه جمه د

هه لگ ری

شیرزاد هه قی نی سما عیل

ژماره ۴۰ ته مووز ۲۰۰۹

زاری کرمانجی

کووار

باسهره

هه رمان

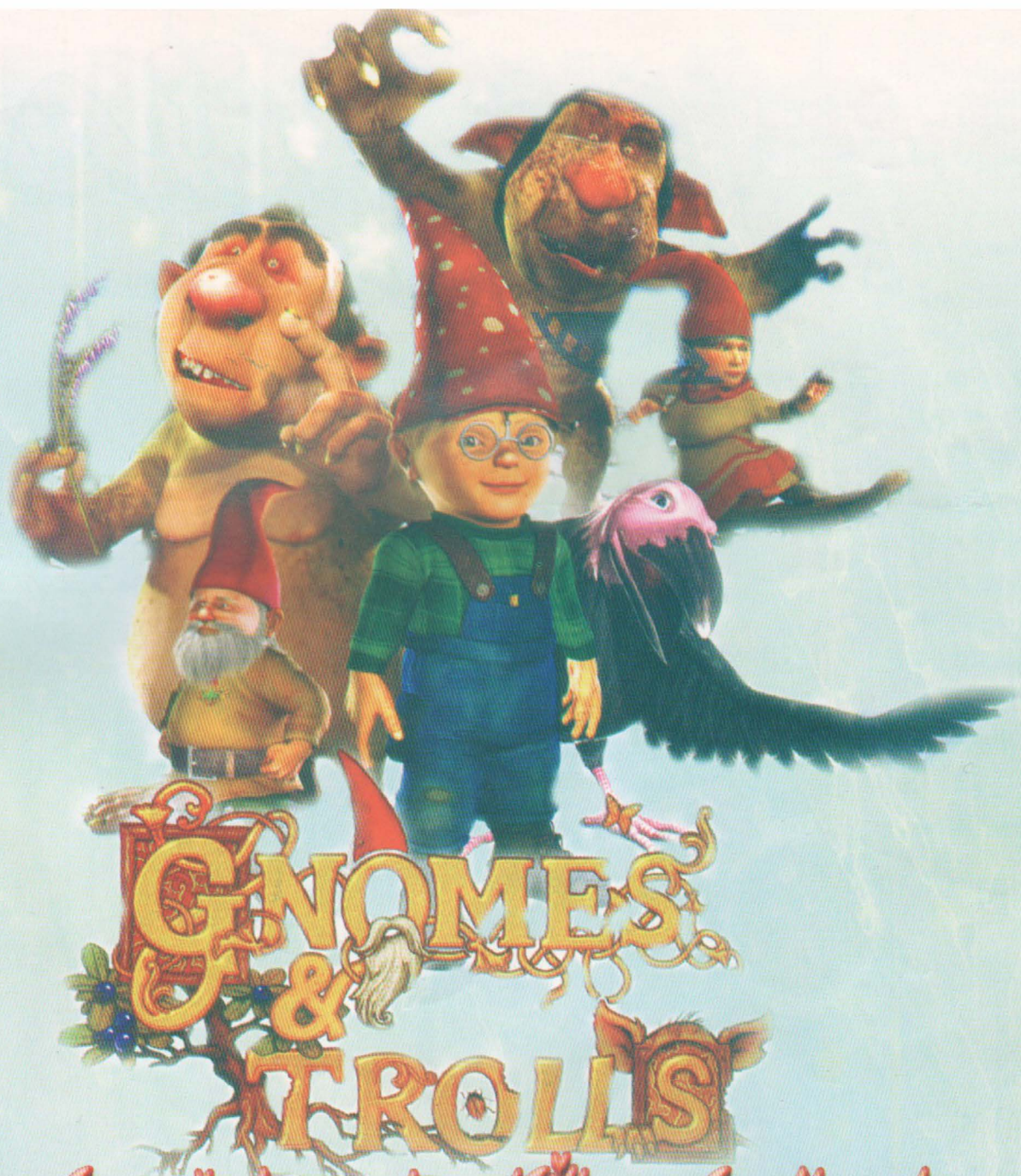
مناراف
باوه گه گه گه

نو هه فاف

ده توانن بابه ته کانتان به م ناو نیشانه بو نیمه ره وانه بکن
هه ولیر: دوزگای چاپ و بلاوگردهوهی ناراس - شه قامی گولان
له ری (بو تان جه وهر) هوه بابه ته کانتان ره وانه بکن.
سه نته ری لاوانی میدیا بو رۆشنبری و هونه ر ورا گه یانندن - گه ره کی کوران
گه ره کووک - دوزگای رۆشنبری شه فقه
سۆران - دوزگای زاری کرمانجی بو رۆشنبری و هونه ر ورا گه یانندن
یان له ری گای پۆستی نه لیکن رۆنی

E.mail: mshka_mag@yahoo.com

E.mail: gaylanart@yahoo.com

دارستانی کورته بالاکان و ژووری نهئیسبهکه

وهرگیرانی: نیشار

له شوینیکی دوور له باکووری جیهاندا، دارستانیکی سهرسورهینهه ههبوو که بهدریژای وهرزی زستان گشت شوینیکی دارستانه که به بهفری سپی داپوشرابوو. لهم دارستانه دا ته نیا کورته بالاکان دهژیان.

له دارستانه که دا چند غولیکی سپی قهلهوی کورته بالاکان دهژیان.

ئەم غولە كورتهبالايانە لە ئەشكەوتىكدا دەژيان باوكىكى پىريان ھەبوو كە ناوى (فاشا) بوو ھەردەم برسى بوو و داوا لە كورپەكانى (ليف) و (ديف) دەكرد خواردنى بۆ ئامادە بكەن ئەگىنا لە برسا دەمرىت. لە لايەكى تىرى دارستانەكەدا، كورتهبالايەكى پىر ھەبوو ناوى (جىلى) بوو لەگەڵ خىزانەكەى (تانىا) و كورپە بچووكەكەى (جۆنيور) دەژيان.

جىلى كورتهبالا سەرەراى ئەوھى سەر و رىشى سپى و پىرېبوو، بەلام ھەزى لە كاركردن بوو و نامۆژگارى كورپەكەى دەكرد كەوا كارېكات.

ھەندى جارىش چەند دەنكىك لە تۆوھ سەرىيەكەى دەدايە كورپەكەى بۆ ئەوھى بتوانىت بچىتە ناو ژوورە سەرسورھىنەرەكە، تا نەيىنيەكانى ناو ئەو ژوورە بدۆزىتەوھ.

(جۆنيور) كورتهبالا ھەر جارھى ئەم تۆوھ سەرىيانەى بخواردبايە دەيتوانى بچىتە ناو ژوورە نەيىنيەكە و چەند نەيىنيەك بدۆزىتەوھ.

رۆژىكيان (جۆنيور) گرنگىرين نەيىنى ناو ژوورەكەى دۆزىيەوھ، ئەويش فەردەيەك تۆو بوو كە باوكى پىيگوتبوو ئەم تۆوانە سەرچاوەى كشتوكالى دارستانەكەن و ئەگەر غولە برسىيەكان بىدۆزنەوھ ئەوھ دەخۆن و ئەوا ھىچ نامىنىت تا لەو دارستانە بىروىنين.

(جىلى) بە كورپەكەى گوت ئەمە نەيىنى ئەم ژوورەيە و پىويستە پارىزگارى لى بكەيت و نەھىليت غولەكان بىخۆن.

(جۆنيور) بچووك لە دارستانەكەدا بەدواى دۆزىنەوھى رىگەيەكدا دەگەرا بۆ زيادكردنى تۆوھكە و پاراستنى لە دەست غولەكان.

له ريگه دا تووشى تهرىكى دهنوك سوورى پهروبال رهش بوو كه نهویش (كورى) قهله رهش بوو و سلاوى له (جونيور)ى بچووك كرد و پيى گوت: ناگاداربه! لهم هيلكانه نزيك مهبه وه چونكه قهله رهشى بچووكى تيدايه و پاش ماوهيه كى تر دينه دهره وه.

(جونيور)ى بچووك به پيكه نينه وه گوتى: من مرؤقم هيلكه ي قهله رهشه كان ناخؤم، نه وه غوله كان واده كن.

بؤيه (جونيور)ى بچووك و (كورى) قهله رهش بريارياندا بهيه كه وه پاريزگارى له هيلكه كان و تووى ناو ژووره نهينيه كه بكن.

(جونيور)ى بچووك و (كورى) قهله رهش به ره و ژووره نهينيه كه به ريكه وتن و له ريگه دا تووشى غوله كورته بالا كه بوون.

غوله كورته بالا كه به (جونيور)ى بچووكى گوت كه وا دايك و باوكى له مهترسيدان و غوله كورته بالا كانيش برسيسانه، بؤيه ده بيت (جونيور) فدره توه كه بدات به غوله برسويه كان.

(جونيور) و (كورى) به پهله به ره و ماله وه به ريكه وتن و بينيان نه و نه شكه وته ي (جىلى)ى باوكى و (تانيا)ى داكى تيايدا ده زين دارماوه و پارچه دارىكى گوره كه وتووته سهر سنگى

باوكى. (جونيور)ى بچووك نازايانه داره كه ي له سهر سنگى باوكى

لادا و باوكى دلى خوشبوو كه بينى كوره كه ي تواناى نه وه ي هه يه

پاريزگارى له خو ي بكاتز (جونيور) له باوكى پرسى نه ي كوا دايكم؟

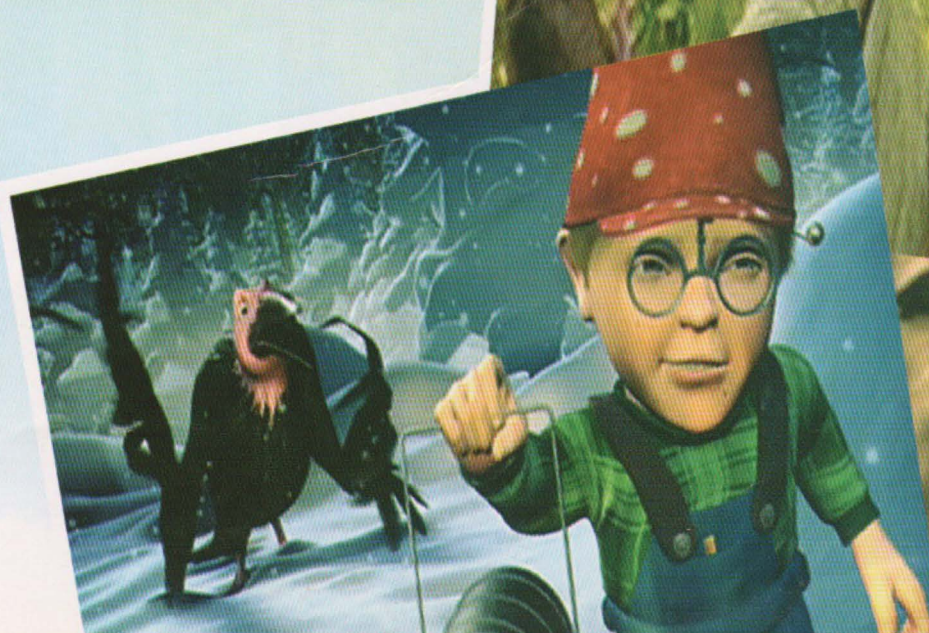
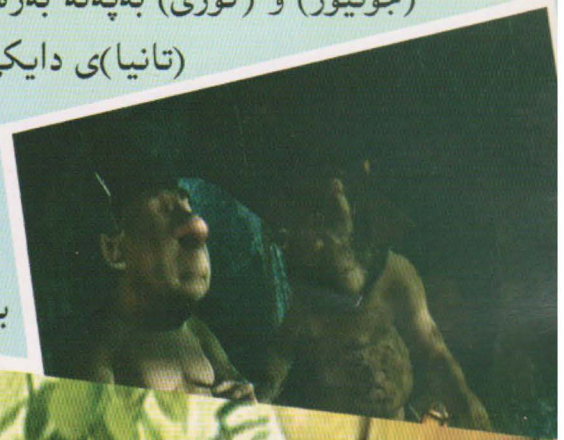
باوكيشى گوتى: غوله برسويه كان ده سته سهر يان كر دووه، پيوسته

بچيت رزگارى بكه يت.

(جونيور)ى بچووك به پهله به ره و نه شكه وته ي غوله

كورته بالا كان به ريكه وتن، به لام نه يده زانى غوله كان بو

دايكيان ده سته سهر كر دووه.

ئەم غولە برسپانە نەیان دەویست کار بکەن، بەلکو تەنیا دەیانویست بۆن.

(تانیای) دایکی (جۆنیور) دەیزانی چیشتی خۆش خۆش ئامادەبکات بۆیە غولەکان رفاندیان و لەناو ئەشکەوتەکەى خۆیان بەندیان کرد و خواردنیان پیتی ئامادە دەکرد و دواتر دووبارە لەناو بەندیخانەى کى داربەندیان دەکردهوه.

لەکاتی کدا جۆنیور و قەلەرەشى ھاوړپى گەیشتنە ئەشکەوتى غولەکان رووبەرپرووى یەکتەر بوونەوه و بەلام ھیزی جۆنیورى بچووک لە دەستەکانى نەبوو، بەلکو لە بەکارھینانى مېشکى بوو.

بۆیە غولە برسپانەکان نەیان توانی بیوھستینن و توانی دەرگای ئەو بەندیخانەى کە دایکی تیايدا بەندکرابوو بشکینیت و ئازادى بکات.

جۆنیور توانی وا بکات غولە پیرەکە (فاشا) بەھینیتە دەرەھى ئەشکەوتەکەى کە تا ئەو کاتە نەھاتبووھ دەرەھە، گوايە لەبەر ئەھوى نەیدەتوانی بەرگەى ساردى بەفرى دارستانەکە بگریت.

تانیای دایکی جۆنیوریش توانی ھەردوو کورپەکەى فاشای کورتەبالا بەپەتیک بەستیتەوه.

دواى چەند رۆژیک وەرزی زستان تەواو بوو و جیلی کورتەبالا بەیارمەتى جۆنیورى کورى دووبارە دەستیان بەکار کردن کردەوه و خواردنیان بەیەکسانى بەسەر دانیشتوانى دارستانەکە

دابەشەکرد. غولە کورتەبالا برسپانەکانیش ناچاربوون بێنە پال جیلی و

جۆنیورى کورى و کار بکەن بۆ ئەھوى خواردن بەدەستبھینن.

ئەھە ھەمووى بەسەرھاتى ئەو فیلمە کارتۆنییەى مندالانە،

ناوى فیلمەکە (نھینى ژوورەکە) لە دەرھینانى رۆبەرت

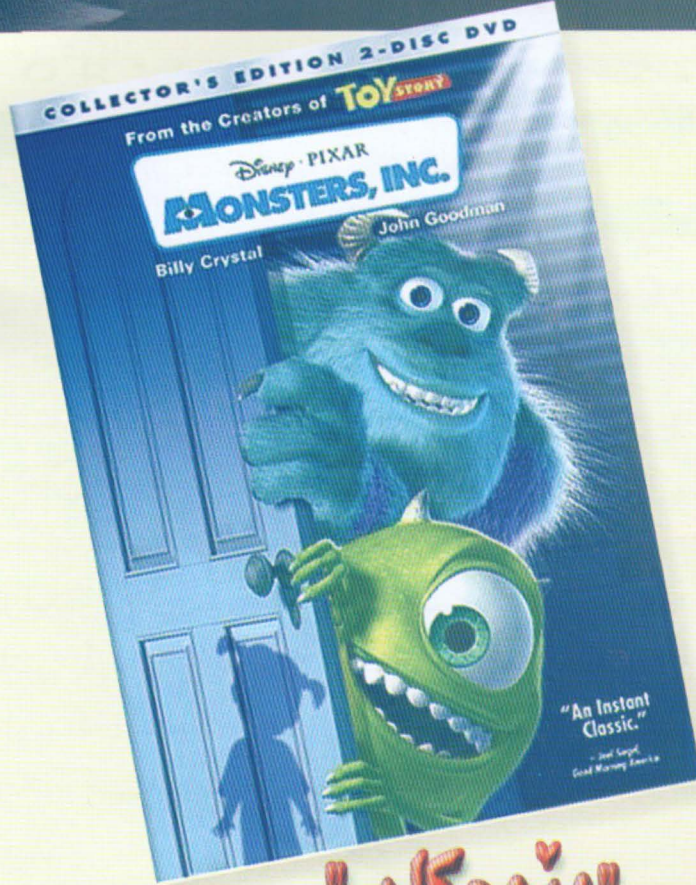
روودینە و سیناریۆیى سیلفاتۆر کاردۆنییە.

پېرسه و مه ترسه

مشكه بۆ وهلامه كانتان ده گهرى

ئاماده كردنى: ههوار شهريف

فيلم كارتوونى "دېوهكان"

ئىوهى مندالان دىوتان بينيوه وهزانن ديو چۆنه؟ نه خيىر ديوه ترسناكه كان تهنها له چيروكى مندالان و فيلم كارتونه كاندا ههيه. فيلمى ئهم جاره دهربارهى ديوه فيلم كارتوونيهه كانه، لهم فيلمه كارتوونيه خوشه دا ديوه كان كاريان ئهويه له ده رگاي كه تتورى مندالان بينه دهره وه مندالان بترسيىن يه كيىك له وديوانهش ديويكى سهوزه ناوى (سوليشانه) له گه ل ديوه بچووكه يه ك چاوه كه كه كاري ديوه كان ئهويه كه مندالان بترسيىن و منداله كانيش له ترساندا هاوار ده كه ن و ده قيىنين و شارى ديوه كان سوود له قيىزه و ترسى مندالان وه رده گرن تاوه كو ووزه به كاريىن به لام له يه كيىك له جاره كان "راندل كه مارمىلكه يه كى چوار دهسته دهيه ويىت مندالان به شيويه كى ناشرين بترسيىن و له يه كيىك له جاره كان منداليىكى بچووك ديته ناو دىيى ديوه كان و ده بيته هاوريى "سوليشان" به لام "راندل" دهيه ويىت كچه منداله بچووكه كه بكوژيىت. سوليشان و هاوريىكه ي يارمه تى ده ده ن و ديوه خراپه كان له ناوده بن و سوليشان بير له وه ده كاته وه له برى ترساندى مندالان، ده ليىت كه ئيىتر بۆ ووزه شارى ديوه كان سوود له پيىكه نىنى مندالان وه رنه گيرىت، له به رئه وه هه موو ديوه كان ئيىتر كه ده چنه نيى ژوورى مندالان بۆ ترساندىنان نه بيىت به لكو بۆ پيىكه نىن و خوشيان بيىت. ئهم فيلمه به ره مه مى كو مپانيى والى دزنييه و له ده ره ينانى "بيته دوكتير" و دهنگى ديوه كانيش دهنگى ئه كته ران "جون گودمان و بيللى كرستيله".

زنجیره فیلم کارتونی "گرین دایزره"

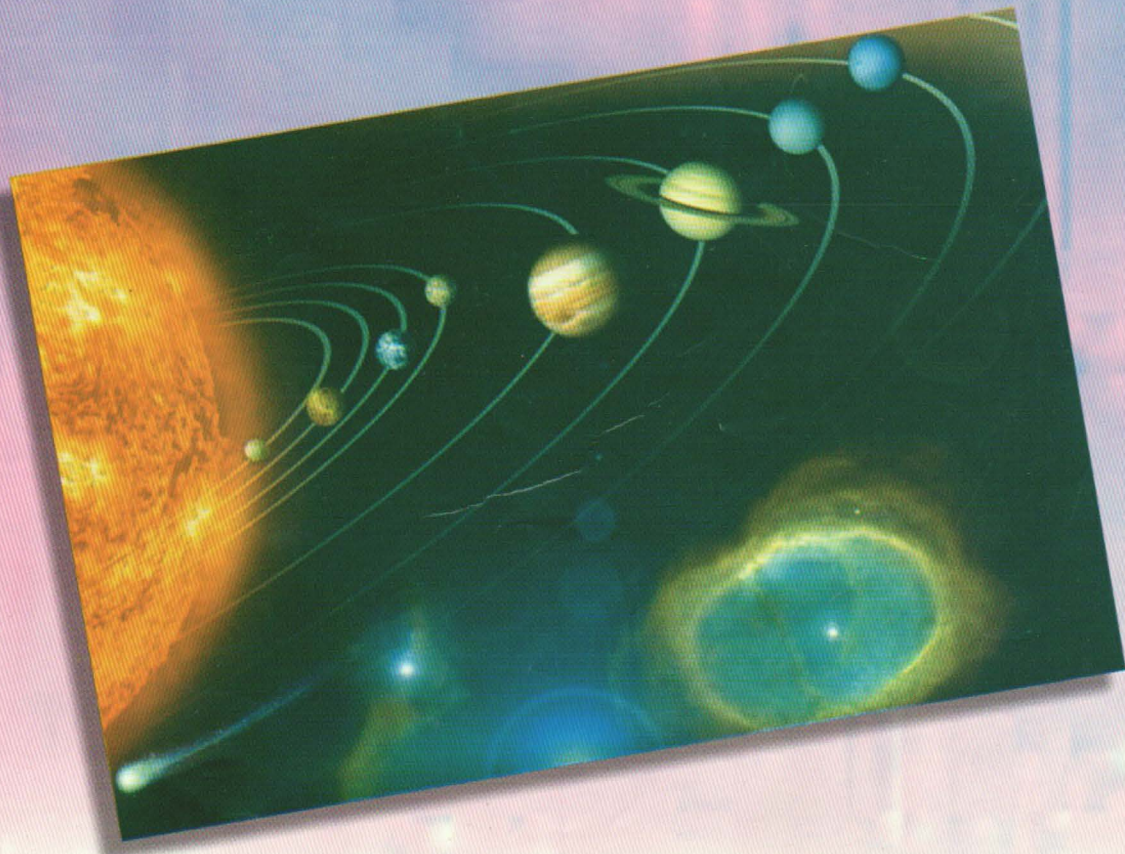
کمی هیه له ئیوهی مندالان یان گه وره کان زنجیره فیلم کارتونی "گرین دایزره" نه بینیییت، فیلم کارتونیکی زور زورخوشه که چون، دایزره کورپیکسی نازایه و له ریگهی فرۆکه که یه وه له نه ستیره ی فیلید هاتوو و به یارمه تی هاوړیکانی زهوی له درنده و خراپه کاره کان رزگار ده کات و له کۆتایشدا له گه ل خوشکه که ی ده گه پیته وه بو ته ستیره که ی خوی. نه م فیلمه فیلم کارتونیکی یابانییه و له به ره می یابانه چیرۆکی نه م فیلمه له نووسینی "گۆناگی" دروست کردنی وینه کان "ماسیوکی نه کیهی" یه، نه م فیلم کارتونه سالی ۱۹۷۲ به ره م هاتوو که یه که مین زنجیره کارۆتن بوو باس له پۆبۆته کان و مرۆقه زه به لاجه نامیره کان بکات که شتیکی تازه بوو بو فیلمی وینه کارتونییه کان، نه م فیلم کارتونییه له جۆری فیلمی "ئینمی یابانییه" که چه ندین وینه کیشی به توانای یابانی وینه کانیا کیشاوه، گرین دایزره زور نازا بووه و توانی زهوی له خراپه کاران رزگار بکات که له نه ستیره دووره کانه وه دین بوته وهی زهوی ویران بکه ن به لام "داسکی" که ناوی "گرین دایزره" له گه ل کوچی و هیکارۆ و ماری و به یارمه تی دکتۆر مه نمون و تیمه که ی رووبه پرووی خراپه کاران ده بنه وه و نه ستیره ی زهوی دوور ده خه نه وه له ویران بوون و شیواندنی.

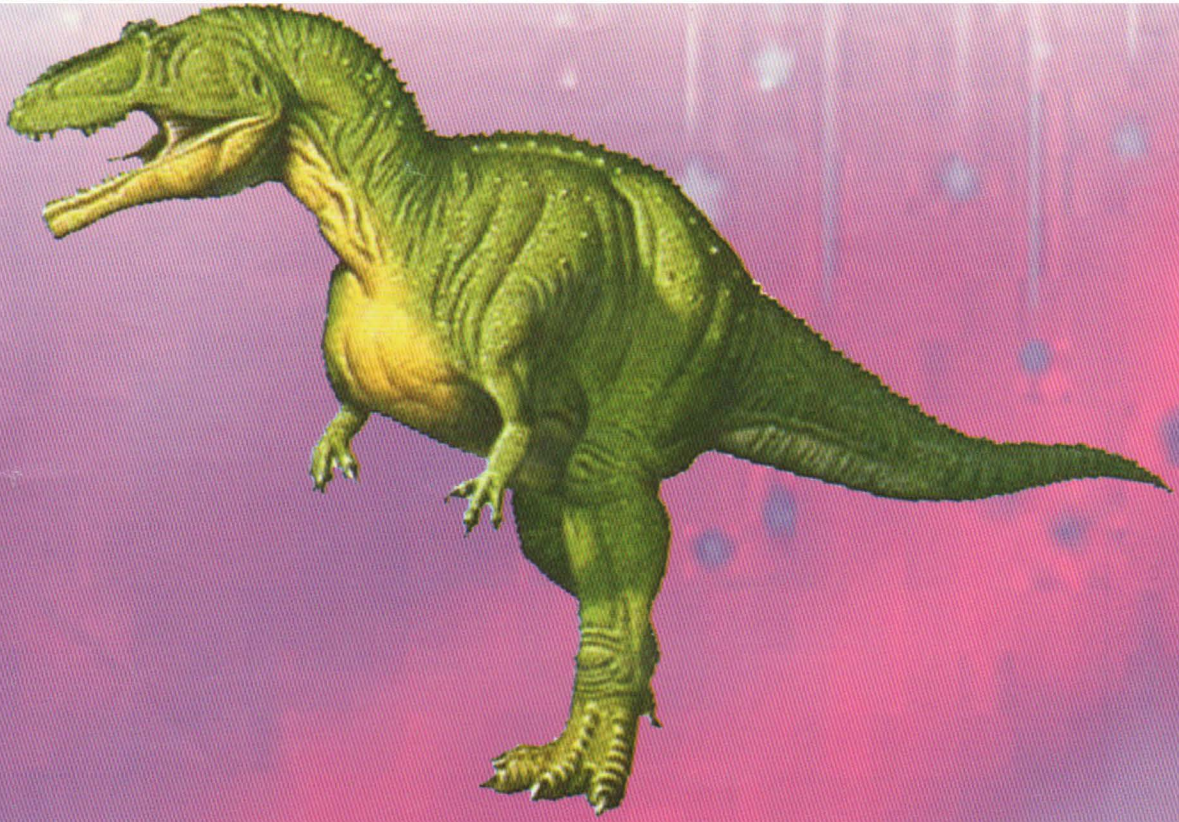

هه پنه کان

ناماده کردنی: هه وار شه ریف

له نیو کۆمه لهی خۆردا زیاتر له سه د مانگ ههیه، که به ده ووری جهوت تهستیره دا دهسورپینه وه. تهستیره ی عه تارد و زوهره ههچ مانگیان نییه. بچو و کترین مانگیش به قه باره ی شاریکی بچو و که. پێش سی سال ته نه ا سی و سی مانگ دۆزرا بۆیه وه. پاش نه وه مانگه کانی تر دۆزرا به وه، نه ویش به هۆی دوورینه گهر دوونیه کانه وه که به تلسکۆب ناو ده بریت، مانگه کانی تر دۆزرا نه وه و نه و تلسکۆبانه ش به رده وام له پێشکه وتندان. زۆرتین مانگ به ده ووری هه ساره ی موشته ریدا دهسورپته وه. زانا کان به په نجا مانگ دهستیشانیان کردو وه و گه ورتین مانگی مانگی نه م هه ساره یه ناوی (جانمید) ه. نه میش گه ورتین مانگه له چاو گشت مانگه کانی هه ساره کانی تر دا، که پانی ده گاته ۵۲۶۵ کم واته گه ورتیه له هه ساره ی عه تارد و بلۆتۆ. ههروه ها سی تهستیره به ده ووری هه ساره ی زوجه لیش دا دهسورپته وه. یه که مین مانگ جگه له مانگی هه ساره ی زهوی که دۆزرا بۆیه وه مانگه کانی هه ساره کانی موشته ری و زوجه لن، که له سه ده ی جه قده دا دۆزرا ونه ته وه، له لایه ن زانای ئیتالی (جیوفانی کاسینی) یه. هه رمانگی کیش پێک هاتو وه له پێکهاته یه کی به ردین یان پێکهاته یه کی به ردینی به ستوو و.

گيانداره له نيوجووه كان

پيش ميليونان سال گيانداري جوړه جوړ له سمر زهوي ژياوون و له نيوجوون.
لهو گياندارانهش (دايناسوره كان و بالنده دايناسوره كان و فيلي ماموس).
نهو هوکارانهي که له نيستادا ده بيته هوي له ناوچووني گيانداره كان، تیکدانی کەشی ژيانی نهو گيانداره يه.
ههروا برينهوه و سوتاندنی دارستانه كان يان راوکردن يان کوشتنی گيانداره کانه.
دايناسوره کانیس له جوړی خشوکه كان بوون و ميليونان سال له مه و پيش له سمر زهوي ژياوون و جوړی جياوازيان بووه.
به هوي کهوتنه خواره هوي موشه کي بز سمر زهوي نهو گياندارانه له نيوجوون.
بالندهي دايناسوره کانیس وهك دايناسورن و سهد و په نجا سال پيش نيستا ژياون، شيوه ي وهك دايناسوره و وهك
بالنده يه و پهری پيوه بووه.
ماموسيش جوړيکی فيله و که له نيوجووه. پيش دهيان ههزار سال به هوي گوزانی کەش و هموا له نيوجووه، که له
کيشوهری به ستووی باکوور و له کيشوهره کانی تاسياو نه وروپا ژياوه. دريژی گه شتوته سي مه تر و گيانی به فهروو
داپوشراوه دوو شاخی دريژی هه بووه.

ئەنقلە وەنزای بەراز

ئامادەکردنی : پەسار

لە مانگی نیسانی ئەمسالدا هەوایی بۆلابوونەوێ پەتایەکی نوێ بۆلابوو بەناوی (ئەنقلە وەنزای بەراز). سەرەتا ئەم پەتایە لە ولاتانی مەکسیک و ولایەتە یەکگرتووکانی ئەمریکا بۆلابوو و دوای ئەو ولاتانی تری جیهان تەشەنە کرد.

ئەمەش بوو هۆی نیگەرانی بۆ ریکخراوی تەندروستی جیهانی و ریشوینی توندیانگرتەبەر بەمەبەستی ریکگە گرتن لە بۆلابوونەوێ ئەم پەتایە.

ئەم قایرۆسە لە کۆمەڵەی ئەنقلە وەنزای A یە و لە ریکگە هەلمژینی هەوا، بەتایبەتی لە وەرزهکانی پایز و زستاندا بۆلابوو.

ئەم پەتایە بریتییە لە تیکەڵی ئەنقلە وەنزای مەرۆڤ و ئەنقلە وەنزای بالەندە و ئەنقلە وەنزای بەراز بە قایرۆسی 1N1H.

میترووی سەرھەڵدانی ئەم قایرۆسە دەگەریتەوێ بۆ سالانی ۱۹۱۸ و ۱۹۲۰ دواوە جەنگی جیهانی یەكەم کە سەرەتا لە ولاتی ئیسپانیادا سەری هەلدا و بوو هۆی مردنی ۲۰ تا ۱۰۰ ملیۆن کەس.

مەرۆڤ چۆن تووشی ئەم قایرۆسە دەبێت

لە راستیدا مەرۆڤ راستەوخۆ تووشی ئەم قایرۆسە نابێت، بەلکە لە ریکگە ئەو مەرۆڤانە دەگواستریتەوێ کە پەییوەندییەکی راستەوخۆیان بە بەراز هەبێ (واتە بەراز بە خێو دەکەن). ئەم قایرۆسەش بەهەمان ریکگە ئەنقلە وەنزای ئاسایی مەرۆڤ بۆلابوو. ئەویش لە ریکگە پۆمپ و کۆکین کەسی تووشبوو یان کەسیکی ساغ دەست. لەو شوێنانە دەدات کە دووچارە ئەم قایرۆسە بوونەتەوێ و دوای دەست لە لووت و دەمی خۆی دەدات.

ئەنقلە وەنزای بەراز بە دوو ریکگە بۆ مەرۆڤ دەگواستریتەوێ

یەكەم: ئەو مەرۆڤانە بەراز بە خێو دەکەن و بەشیوەیەکی راستەوخۆ دەستی لێدەدەن یان لەو شوێنانە دەژین کەوا بەرازی لێ بە خێو دەکریت.

دووەم: گواستەوێ ئەم قایرۆسە لە ریکگە ئەو کەسانە تووش بەم قایرۆسە بوون.

رینگه كانى بلاوبوننه وهى ئه نفله وه نزاى بهراز

- له بهراز بۆ بهرازىكى تر ده گواستريته وه.

- له بهرازىكى تووشبوو ده گواستريته وه بۆ ئه و مرؤقانهى راسته وخۆ بهراز به خيوده كهن.

- له مرؤقىكى تووشبوو بۆ مرؤقىكى تر ده گواستريته وه.

نیشانه كانى تووشبوون بهم پهتاييه

نیشانه كانى ئه نفله وه نزاى بهراز، هه مان نیشانهى ئه نفله وه نزاى ئاسايى مرؤقه. ئه ویش بهرزبوونه وهى پلهى گهرمى و كۆكىن و سه رئيشه وه و ئيلته هابى گه روو و لووت ده ست پیده كات و ههروه ها جهسته ی نازارى ده بیئت و بیتهۆش ده بیئت. له مندالانى بچوو كیش ئەم نیشانانه دهرده كه ویت: هه ناسه دان به شیوه یه كسى نا ئاسايى، رهنگ زه ربوون وو زوو تووره بوون.

چۆنیه تی خۆ پاراستن له تووشبوون له م پهتايه

- هه موو روژى دهسته كان به ئاو و سابوون بشۆرى، بهتاييه تی له كاتى نزيك كهوتنه وه له ئاژه لىان ده ستیان لیبده ییت.

- نزيك نه بوونه وه له و كه سانه ی تووش بهم قايرۆسه بوون.

- به كارهيئانى پارچه په روک يان كلينكس له كاتى پژمىن يان كۆكىن.

- له كاتى كدا ده ستته كاتان پيسن، ده ست له لووت و ده متان مه دهن.

- پتويسته به زووترين كات ئه و كه سه ی نیشانه كانى ئه نفله وه نزاى به رازيان لى دهرده كه ویت بگواستريته وه بۆ نه خۆشخانه و بخرینه ژير چاوديرىكى چرى پزىشكى، به مه به ستى چاره سه ركردنيان و ههروه ها به كارهيئانى كه مامه بۆ رینگه گرتن له بلاوبوننه وهى قايرۆسه كه له كاتى پژمىن يان كۆكىنى كه سی تووشبوو.

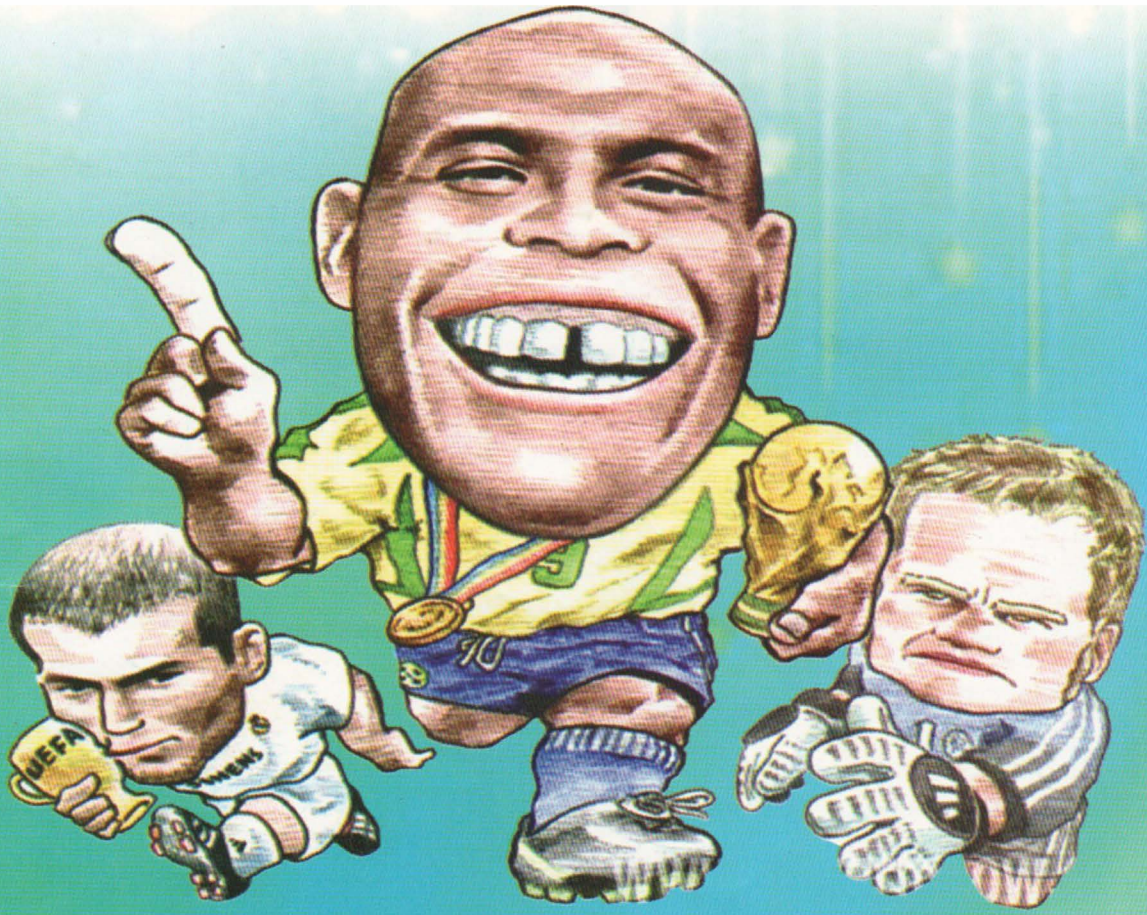

ژياننامه‌ی یاريزانی جيهانی رونالدو

ناماده‌کردنی: مشکه

ناسنامه‌ی که‌سایه‌تی یاريزان رونالدو
ناوی ته‌واوی: رونالدو لویس نازاریو دی لیما.
میژووی له دایک بوون: ۱۹۷۶/۱۱/۲۲
شوینی له دایک بوون: شاری ریودی جانیرو-گهره‌کی بینیتو ریبریو له ولاتی به‌رازیل.
دریژی: ۱،۸۲مه‌تر
شوینی یاری‌کردن: هیرشبه‌ر
نه‌ویانه‌ی ئیستا یاری بو ده‌کات: کۆرنسیانزی به‌رازیلی
ژماره‌ی دریس: ۹

دەستكەوتەكانى رۇنالدىۆ

- باشترین يارىزانى جيهان بەپىتى رىزبەندى فيفا لە سالەكانى ۱۹۹۶، ۱۹۹۷، ۲۰۰۲.
- باشترین يارىزان لە كىشورەى ئەوروپا و بەدەستەيىنانى تۆپى زىرين لە سالەكانى ۱۹۹۷ و ۲۰۰۲.
- باشترین يارىزانى جيهان بەپىتى رىزبەندى رۇژنامەى (جيهانى تۆپى پى) لە سالەكانى ۱۹۹۶، ۱۹۹۷، ۲۰۰۲.
- باشترین يارىزانى جيهان بەپىتى رىزبەندى رۇژنامەى (تۆنزى) لە سالەكانى ۱۹۹۶، ۱۹۹۷، ۲۰۰۲.
- باشترین گۆلكارى جامى جيهانى بە پانزە گۆل لە نۆزدە يارى.
- گۆلكارى جامى جيهانى ۲۰۰۲ بە ھەشت گۆل.
- باشترین گۆلكارە لە جيهاندا بەپىتى رىزبەندى يەكيتتى جيهانى بۆ ميژوو و نامارى تۆپى پى لە سالى ۱۹۹۷.
- باشترین گۆلكار لە كىشورەى ئەوروپا و بەدەستەيىنانى (پىلاوى زىرين) لە سالى ۱۹۹۷.
- بەدەستەيىنانى نازناوى كەسايەتى وەرزشى لەلايەن كەنالى **BBC** لە سالى ۱۹۹۷.
- نازناوى پالەوانى پالەوانان لە خولى ئىتالى بۆ ماوەى دە سال ۱۹۹۸-۲۰۰۸

ئەو يانانەى يارى بۆ كىردوون
 يانەى ئىندەھۆقنى ھۆلەندى
 يانەى برشلۆنەى ئىسپانى
 يانەى ئەنتەر ميلانى ئىتالى
 يانەى رىيال مەدرىدى ئىسپانى
 يانەى ئەى سى ميلانى ئىتالى
 يانەى كۆرنسيانزى بەرازىلى

مشکه و خوینهرانی

ناماده کردنی: شنه سه دیق

نه مکاتنه تان باش هاوړیکانم!

هاوړپیان دوینتی نیوهرۆ دواى نه وهى که نانی نیوهرۆم خوارد، ټینجا چووم سهر خه ویکم شکاند. نهک سهر خه ویک! تیر و پر خه وتم تا دنیا به ته واوی فینکی کرد. نهو کات هه ستام و ویستم برۆم هاوړپیه کی تر بناسم و به ټیوهی بناسینم. رویشتم، ههر رویشتم، تا چوومه کۆلانیکه وه. بینینم کۆمه له مندالی پیکه وه یاریان ده کرد. یه کیک یاری به پاسکیل ده کرد، دوانیان یاریان به توپیک ده کرد و کۆمه لیک یاری ماله باجینه یان ده کرد. راستان پی بلیم ههزم له هه موو یاریه کسان ده کرد. به لام توپیک برسی بووم، چونکه تازه له خه هه ستابووم ههزم له خواردن ده کرد. بویه بریارم دا برۆم بۆلای نهو کۆمه لهی که ماله باجینه یان ده کرد، چونکه نهوان خواردنیان دانابوو. که چوومه لایان یه کسهر منیان ناسییه وه.

بهلام من ئەوانم ئەدەناسى. لەگەڵ يەكئىك لەو ھاوڕێيانە كەوتىنە گفتوگۆ

و يەكتر ناسين ئەو ھاوڕێيەى كە حەزى دەكرد بپيژتە ھاوڕێى منيش و ئىوھش، كچىكى ئيسك سوك بوو ناوى (سۆزى) بوو. سۆزى وتى من تەمەم يازدە سالەو ناوم (سۆزى كامەران)ە لەگەڵ داىكم و باوكم و خوشك و براكاغدا دەژىم.

من براىەكى لە خۆم بچووكترم ھەيە. سۆزى دياربوو كچىكى ژىر بوو چونكە ئەو دەيگوت لەبەر ئەوھى براكەم لەخۆم بچووكترە، لە زۆر كاتدا بەقسەى ئەو دەكەم و داخوازيەكانى جيبەجى دەكەم و ناھيئەم بگري. رۆژيكيان مۆتام كسرى كەچى براكەم وتى ھەر دەبيت بىدەى بەمن. مۆتاكەم داىەو قسەشم نەكرد! وتم با نەگري. كە من چوومە لای سۆزى جلەكانى رەنگى سوور بوو. پيئم وت حەزت لە چ رەنگيەكە؟ وتى: حەزم لە رەنگى سوور و زەردە. وتم: حەزت لە چ ميوەيەكە؟ وتى: حەزم لە پرتەقال و لالەنگيە.

لە خواردنا حەزى لە برنج و فاسۆليايە. سۆزى وتى: رۆژيكيان چووم بۆ مالى پورم بامتيان لينا بوو، منيش برسيم بوو بۆيە ويستم باميكە بەدەست بخۆم.

دەستم سوتا وەكو بالە خەوانم ليھات. ئەوھت بيستوھ كە دەليئ: بالە خەوان تەمەلە پشيلەى سەر مەنجەلە... سۆزى وتى: زۆر حەزدەكەم لەگەڵ پلنگ رەسم بگرم.

سۆزى وتيشى حەزم دەكرد ناوم شووشە بوايە.

بەيەك شت زۆر دلگران بوو، بەوھى دەيووت ئيمە بەتەماين برۆين بۆ دەرەوھى ولات من حەزناكەم قەت كوردستان و ھاوړيكانم بەجيبيلم. ئەمەم پى ناخۆشە.

منيش تۆزيك دلنەواييم داىەوھو تۆزيك ختوكەم دا، تا تۆزيك پيەكنى و ئينجا وتم: ئەى لەوانە كاتدا چۆنى؟ ئەويش وتى: ھەر زۆر زۆر باشم و حەزم لەوانەى بىركاربيە و زۆر جار خەوى پيۆھ دەبينم.

لە خەوما مامۆستاي بىركاريم. ھەوليش دەدەم و حەزيش دەكەم بىم بە مامۆستاي بىركارى.

سۆزى دەيووت من لەگەڵ ھاوړيە كەمدا قسە ناكەم، بەعزم. زۆرم پيناخۆشبوو كە واى وت. وتم بۆ؟ وتى لەبەر ئەوھى لەخۆى بايە.

وتم: لەخۆى بايى ياعنى چى؟

وتى: يانى خۆى بە زل دەزانى دەلى من لە ئيوھ جوانترم و من لە ئيوھ جلى باشترم ھەيە و ئەم قسانە، بۆيە قسەى لەگەڵ ناكەم.

پيئم ناخۆشبوو ھاوړيەكى واى ھەيە. بەلام من پيئم وت تۆ برۆ ئاشت بەرەوھ لەگەلى و لەوانەيە ئەو ھاوړيەت نەزانى كاريكى ھەلەى كردووھ تىي بگەيەتە كە ئەو كارەى ئەو ھەلەيەو نابى واييت.

سۆزى بەليني پيئام كەبجيت بۆلاى و لەگەليدا ئاشت بيئەوھ.

ھاوړيكانم بى ئيوھ ناخۆش كە لە قەسە كاغمان تەواو بوين، مندالەكان وتيان دەبى يارى ماله باجئنه مان لەگەلدا بكەى و نابى برۆى.

وئلا بى ئيوھ ناخۆش ياربيەكى خۆشمان كرد و سفرەمان راخست خواردنە كاغمان دانا.

تيرمان خوارد و ئينجا من وتم: دەبيت برۆم رۆژيكي خوش بوو.

سۆزى وتى خواحافيز مشكە گيان سەلام لە ھەموو ھاوړيكان دەكەم. باى... باى...

مۆزارت و ئىقالدى

نووسىنى: رۇدان فەرھاد پىربال

پياۋى بەناۋبانگ مۆزارت
فېرى كەمان و پيانو
كە فېرى دەبى پيانو
ھەست دەكەيت كە مۆزارتى تو
كە فېرى كەمان دەبىت
ھەست دەكەيت كە ئىقالدىت
ئىقالدىش ھەر زۆر زانە
ئەۋىش ھەر پيانو زانە

وه‌رزش و یاری

سکیچ: شیروان موحسین

نووسینی: شه‌مال دیلان

www.silvermeow.com

هه‌قالان وه‌رزش خو‌شه
ته‌وژمی بیروه‌و‌شه
کاتی ده‌چینه یاری
له‌گه‌ل هاوریم دیاری
ده‌بی زور زور هیمن بین
زور به‌خوش به‌ختی بژین
که یاری کوتایی هات
نابی به‌فیرو ده‌ین کات
پاش وه‌رزش و یاری خوش
ده‌خوینین زور زور به‌هوش
سه‌رکه‌وتن به‌ده‌ست دینین
کات به‌فیرو ناروینین

مشکه

مشکه سەردانی لەندەن دەگات

نووسینی: ریواس ئەحمەد

دمبۆ و مشکه بریاریاندا پاش پاریس سەردانی لەندەن بکەن. مشکه ئەمەى زۆر پێخۆش بوو، تا ئەو تۆزە ئینگلیزییەى که دەیزانی لەوی بەکارى بهێنى. لەندەنیش وەك پایتەختى بەریتانیا شارێكى گەورە و ناودارە. دهمبۆ هەندیک زانیاری گشتی بۆ مشکه ئاماده کردبوو. لەندەن شارێكى دیرینه و پيش زاین ئەم شارە هەبوو. ئەم شارە لە کۆندا ناوی لۆندینیۆم بوو. کاتی رۆمهکان لە سالی شەست و یەکی زاینیدا سەر لەنوی بنیاتیان نایهوه، شتر ورده ورده ناوهکەشی گۆرا بۆ لەندەن.

لەندەن شارێکی پر خەلکە و نزیکە 4،7 ملیۆنی تیدا دەژی و رۆژانە زیاتر لە یانزە ملیۆن کەسی تێدایە. وەک بێکەمی بازرگانی و کرپین و فرۆشتن دادەنری. لەندەن بە شەقامی ئۆکسفۆرد بەناوبانگە کە دوکانە ناودارو گەورەکانی لێیە.

هەر وای پیکادیلی سیرکۆس یەکیکە لەو شوێنە دیارانەیی کە خەلکیکی زۆر رووی تێدەکەن. پردهکانی لەندەن گەلی جوانن زۆر بەیان لەکۆنەوه دروستکراون. پردی تاوهر پيش سەد سال دروست کراوە.

ئەم پردانە هەردوو بەشی لەندەن بەیەک دەگەیهنن کە بەهۆی رووباری تێمسنەوه کراوە بە دوو بەشەوه. مشکە بەیانی زوو لەخەو هەستا.

لە پەنجەرەیی هۆتێلەکەوه سەیری خوارەوهی دەکرد. لەناکاوا هاواری کرد.

- دمیۆ هەستە! ئەوه چییە شارە میروولەیه! ئەم خەلکە لە کوێوه هاتوون، خۆ نەباریوون؟

- مشکە پەلە مەکە هیشتا لە کوێمانە. گەر بچینه میترۆکانەوه چی دەلیت. دەتەوی بۆ کویت ببهەم؟

- با بچین بۆ لای سەعاتەکە. بیگ بیینی پێدەلین وانییە؟

- دەزانن ئەو شوێنە پێی دەوتری مالی پەرلەمان، کە پيش سەد و پەنج سالی بنیادنراوە دوو منارەیی هەیه.

منارە بەرزەکیان پێی دەوتری ئیکتۆریا تاوهرەکە سەد و پەنج مەتر بەرزە.

لە کاتیکیدا پەرلەمان لەوی کۆبییتەوه ئەوا ئالای بەریتانیی لەسەر دەشەکیتهوه.

منارەیی تر کە پێی دەوتری کلۆک تاوهر و نەوهد و پینج مەتر بەرزە و کە بیگ بیینی لەسەر دانراوە.

ئەو سەعاتە قورساییهکە 5،13 تەن دەبییت.

- دمیۆ سەیری ئەو پاسانەکە چەند جوانن، دوو قاتن! ئەوه چییە شوپێرەکە لای راستەوه دانیشتووه! دەبییت لە

کوئی ئەم جۆره پاسانە دروست بکەن؟

- لێرە زۆر بەی پاسەکان دوو قاتن تا جینگەیی خەلکیکی زۆری تیدا بیتهوه.

لەندەن و هیندستان یەکیکن لەو ولاتانەیی کە سیستەمی لێخوڕینی راستیان هەیه.

- وەلا من هەرگیز ناتوانم لە راستەوه لێبخوڕم.

- بۆ لە چەپەوه دەتوانی لێخوڕی؟

- نا من نازانم لێخوڕم. خۆ من هیشتا نەبوومەتە هەژدە سال.

- خیرا دەچین نانی بەیانی دەخوین و دەست دەکەین بە گەران لێرە جگە لە دوکان و شەقام و پارکە گەورەکانی،

مۆزەخانەیی زۆر خووشی تێدایە. بۆ هەندیکی دەچین.

كتیبخانهی مشكه

ناماده كردنی : مشكه

سكیچ : شیروان موحسین

رهنگ : گهیلان عه بدونلا

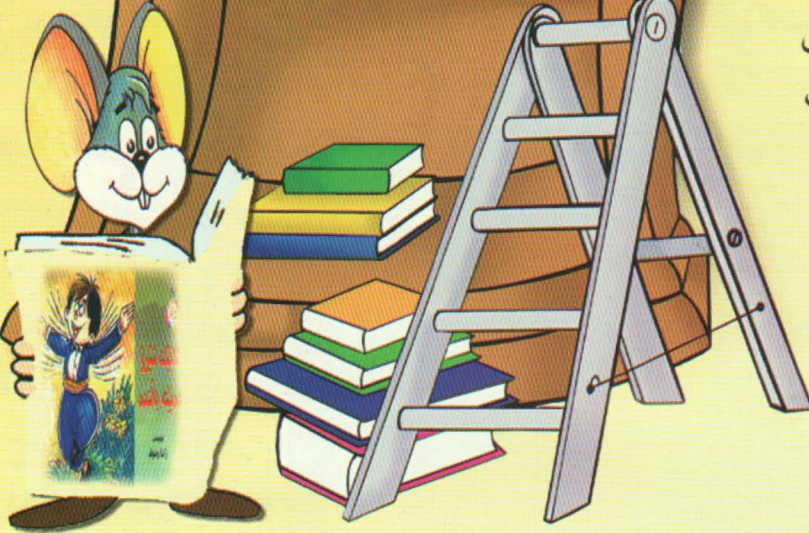
له كتیبخانهی مشكه ههر جاره و باسی
كتیبخانهی بۆ ده كهین، بۆ ئه وهی
ئیهوش بتوانن، ئه و كتیبخانهی دهست
بكهویت و بیخویننه وه .

ناوی كتیبخانهی : كاتیك شیروان ده بیته بالنده

نووسینی : زانا رهئوف

وینه كیشانی : گرفتار كاكهیی

بابهت : كۆ چپروکی مندا لان

مندا له خۆشه و یسته كان نه مجاره كتیبخانهی مشكه
كتیبخانهی بۆ ناماده كردوون به ناوی (كاتیک شیروان ده بیته بالنده).
كه ئه م كتیبخانهی كۆمه له چپروکیکی نایاب له خۆ ده گریته كه ئه مهش
ناویشانی چپروكه كانه .

(ماسییه بچووكه كه، هاوکاری، كاتیك شیروان ده بیته بالنده، ئاكامی
له خۆباییبوون، په پوله كه، خه ونه كهی زانا، مه زنترین خۆشه و یستی، تۆپی
گه و ره و تۆپی بچووك، ریزی شیر له چیدایه؟!، كاره دزیوه كانی پۆشیا،
پیکه وه ژیان)ه .

كتیبخانهی قه باره مام ناوه ندییه و له چاپ و بلاو كراوهی وه زاره تی
رۆشنییری چاپ كراوه .

گەلەریی مشکە

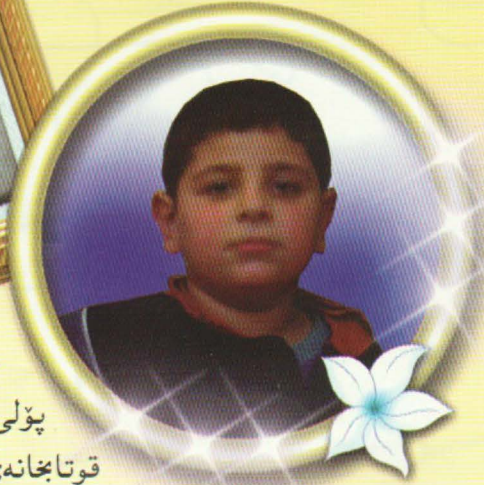
يارا محمەد

پۆلى چوارەمى سەرەتايى
قوتابخانەى يازدەى ئادارى تىكەلاو

عەبدوللا محمەد

پۆلى سىيەمى سەرەتايى
قوتابخانەى يازدەى ئادارى تىكەلاو

خالىدە عەبدوللا

پۆلى شەشەمى سەرەتايى
قوتابخانەى شانەدەرى تىكەلاو

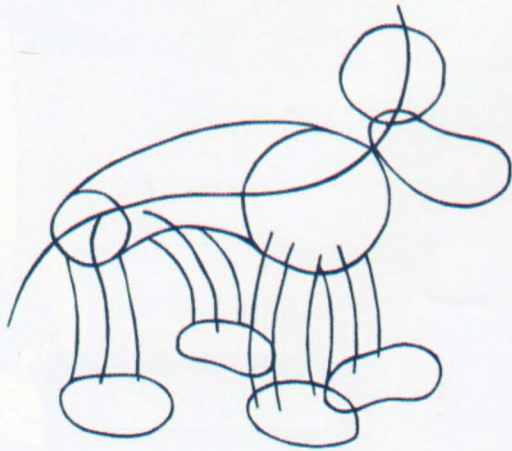
عەلى عەبدوللا

پۆلى يەكەمى ناوەندى
قوتابخانەى وەلى دىوانەى كوران

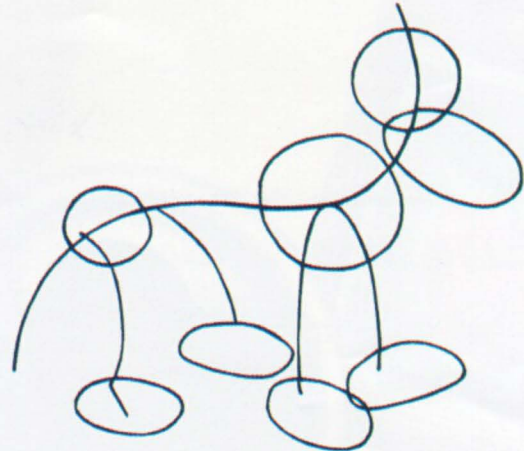

بېشپوھى

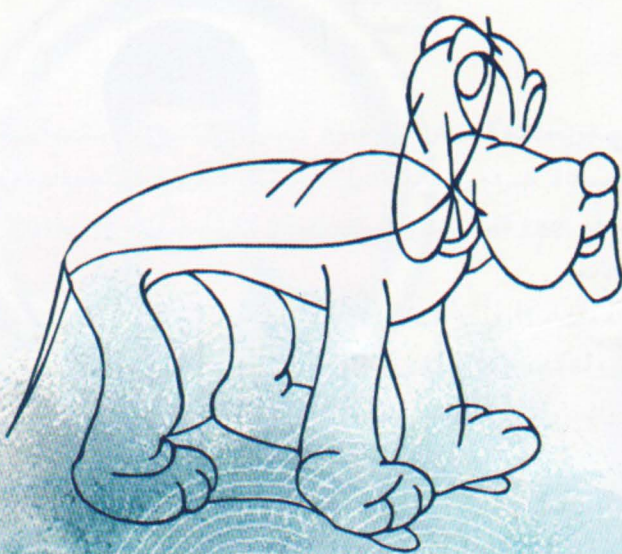
مندالانى تازيز وەرن با بەيەكەوہ تەم ويىنەيە
بە چەند قۇناغىك دروست بکەين و لەپاشان
بەو شىۋەي كە تامادە كراوہ رەنگى بکەين.

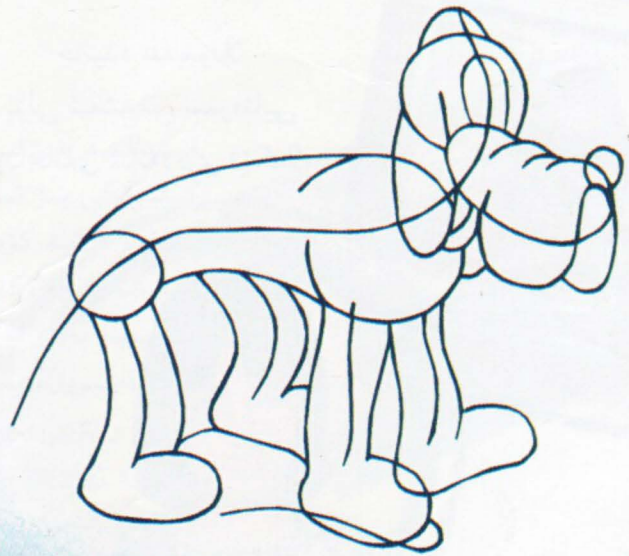
2

1

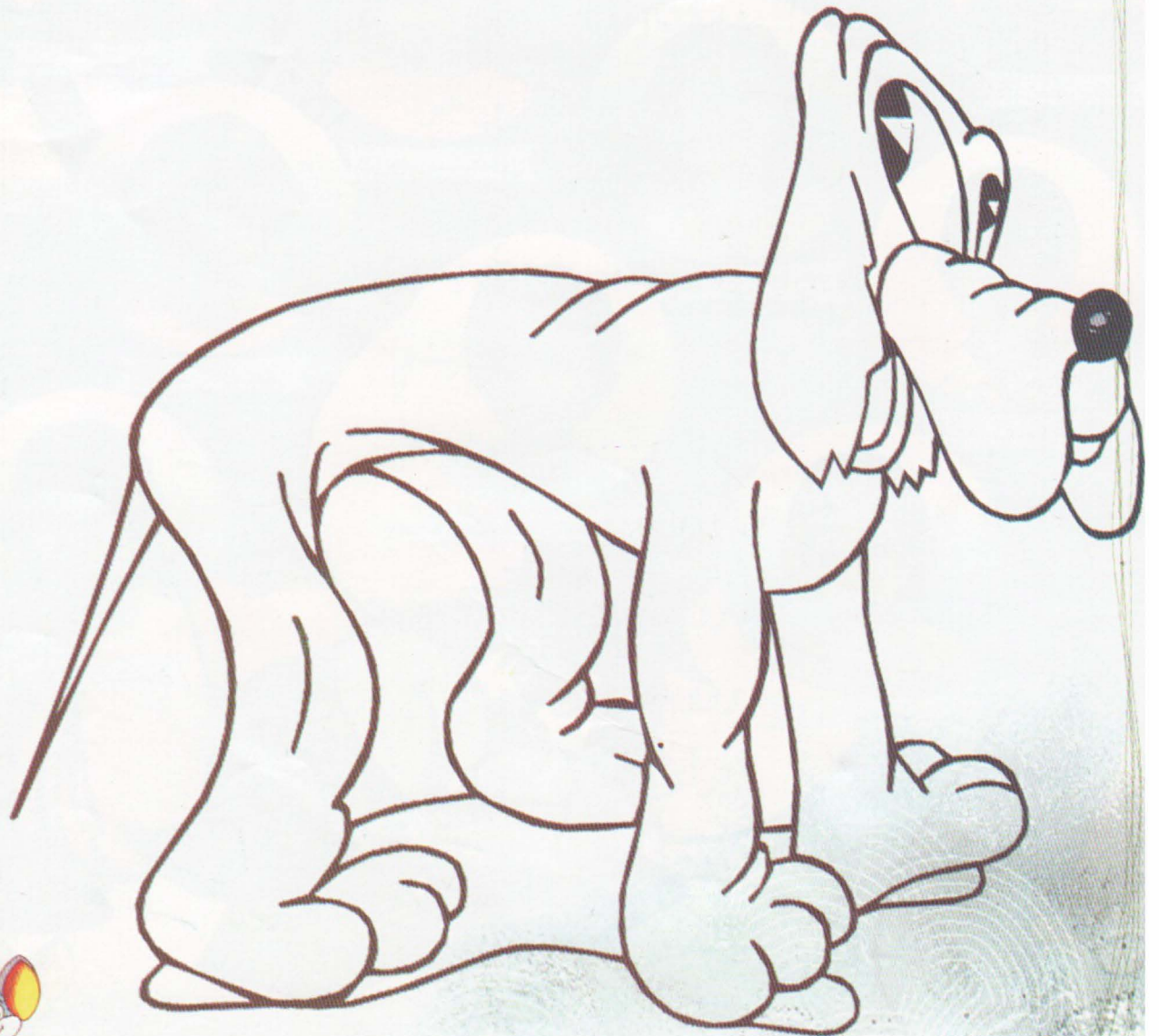
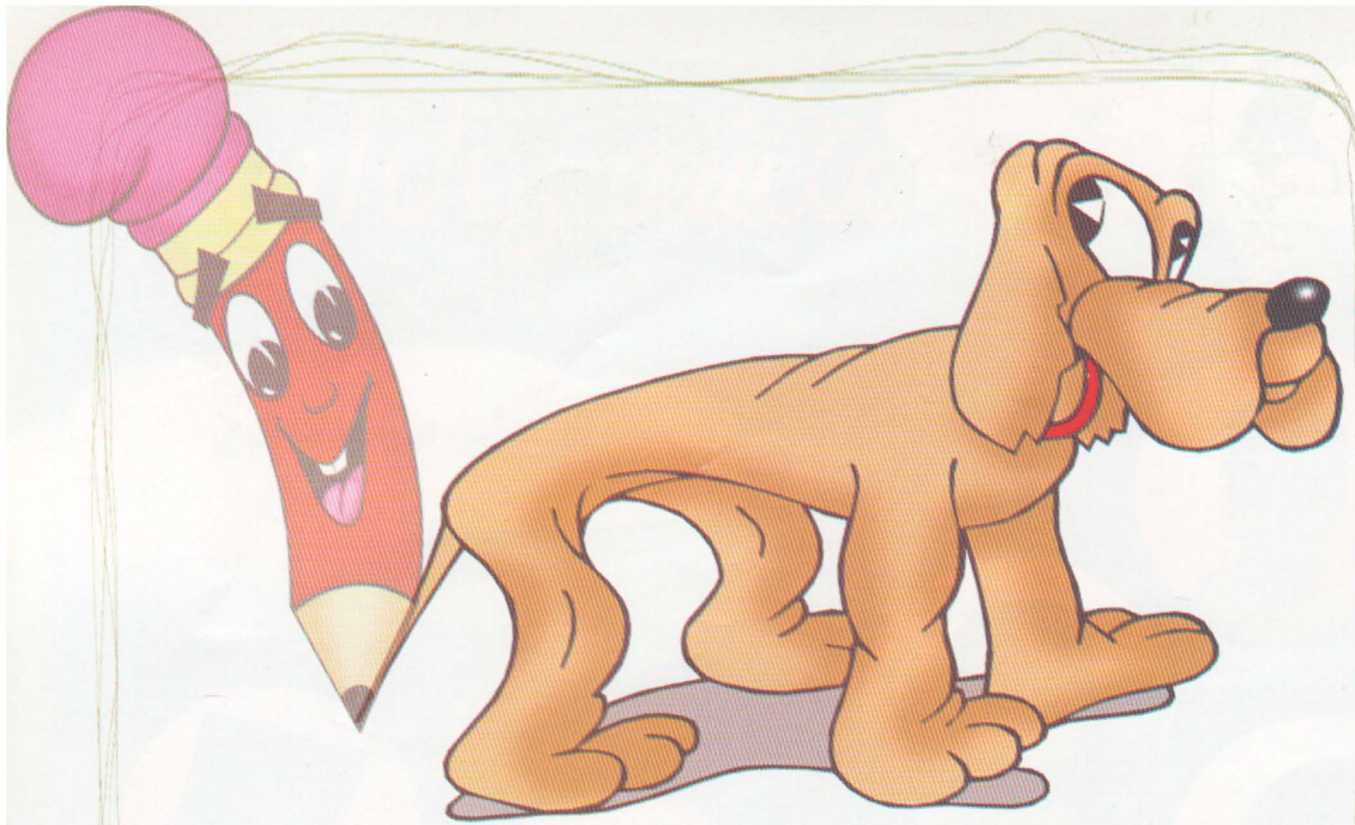

4

3

نُه لوه نی خانه قی

نووسینی : مه رسوم گه شبین

رووباره که ی ئەم شاره
ئاوه که ی به ره و خواره
به ناو دار و دهشت و دۆل
به سه ر چه و و به رد و خۆلا
به کناری چه م و چرا
به پیچاو پیچ و خرا
بی و چان هه ر ناوهستی
شار به شار و دی به دی
ئیژی خۆم ده ناسینم
تۆوی شادی ده چینم
ئاویکی روون و شینم
سووک و خۆ و شیرینم
رووباریکی کوردانم
برای ئاوی سیروانم
ناوه که م سا ئه لوه نه
مالمان له دۆل و که نه

